

בריאות

מדיוני המועצה של "החקלאית"

רשם מרדכי מלען

בסיכום דבריו התייחס מוכיר ה.מ.ב. גם לשאלת מחיר גרעיני הכותנה ולסוף דבר התקלה של שעורת "מינקה" – אולם, לא הכל שלילי בעולמו, והנוכחים שמעו בסיפוק רב על הצלחת בקרנו בניסוי הפולני (ראה רשימתו של שלמה דורי בחוברת 192 של "משק הבקר והחלב").

מוכ"ל "החקלאית", הח' אורי גלבוץ פתח בסקירה נרחבת ומפורטת בקשר לפעולותיה של "החקלאית"; כאן נביא את עיקר הדברים כפי שבאו לביטוי בהמשך הישיבה.

אפשר לציין גידול מתון בסכומים שגובו על ידי "החקלאית" (במונחים דולריים) במשך שלושת השנים האחרונות:

בשנת 1982 כ-6.3 מיליון דולר

בשנת 1983 כ-6.7 מיליון דולר

בשנת 1984 כ-7.0 מיליון דולר

לעומת זה גדלו ההוצאות עבור חומרים וכלים בקצב יותר מהיר, וכך גם ההוצאות למשכורות הרופאים (הכל במיליוני דולרים):

השנה	עלות חומרים וכלים	משכורות רופאים
1980	1.7	3.0
1981	2.0	3.68
1982	2.05	3.15
1983	2.23	3.7

בעיה מתמדת היא זו של תזרים התקבולים והתשלומים (cash-flow) במשך השנה וזה מתון

מועצת "החקלאית" נתכנסה ביום 16.10.84 בהרכב מלא; הישיבה נפתחה בברכת המנכ"ל לרגל השנה החדשה וכן הוא בירך את א.מ.ב.ל. (אירגון מגדלי בקר לבשר) לרגל העברת משרדו לבנין "החקלאית".

לאחר החלק הטקסי הקצר נפתח הדיון בסקירתו של מוכיר התאחדות מגדלי בקר, הח' אילן הרן, אשר התייחס בדבריו לבעיות בפניהן יעמוד הענף בתקופה הקרובה ואף בטווח הרחוק יותר. כידוע, עיקר הבעיה נובע מקשיי השיווק של כמויות החלב החורגות מן המכסות המתוכננות. מנבאים עלית מחיר מתונה יחסית עבור החלב שבמכסה, בעוד שעבור ייצור חריג נשקפת תמורה קטנה והולכת, עד כדי 40% מן המחיר של החלב המתוכנן. עודף הייצור עולה עדיין ב-5-6% על התיכנון השנתי, אם גם ישנן עונות עם עודפים יותר גדולים, לעומת עונות שפל, בהן נזקקים לאבקת חלב (מייצור מקומי או מיובאת) לשיחזור החלב החסר. במחסני המחלבות נמצאים כ-1400 טונות חמאה ואין דורש לה. יתכן ויצטרכו למכור את עודפי החמאה בשוקי חו"ל, וזה במחירי הפסד כפי הנראה. חשוב שכל משק וכל יצרן יעשו את חשבון עלות הייצור האמיתי שלהם, כי אין מנוס מלראות את המערכת כשילוב של כל הגורמים:

תשומות אמת ביחס לייצור, מחיר החלב בהקשר של מכסות ותנאי שיווק, אפשרויות של ייצוא בקר חלב.

נוספת, כי אם להעבירו לשנה זו ולכסותו באמצעים השוטפים והנובעים מן הגביה שתותאם גם לצורך זה. ישנן הרבה בעיות סביב השאלות של גביה להון עצמי, הן מן הבחינה החוקית והן מהבחינה האירגונית, לכן טרם סוכם סופית בנדון. אורי גלכוע ביקש מן המועצה להסמיק את ועדת הכספים להחליט בכל הקשור לאמור לעיל ולאחר שתתקבל גם תשובה מגובשת מצד היועצים המקצועיים.

לשנה זו מציעה ההנהלה להעמיד את הגביה עבור שירותי "החקלאית" על סכום השנה ל-99 ליטרים חלב לכל נקבה; הגביה תתבצע מדי חודש תוך תיאום עם אירגוני הקניות. המועצה אישרה הצעה זו במקום.

בהמשך הישיבה נמסרו פרטים על ההתקדמות בהקמת "ויטהד", המפעל לייצור תרופות שמוקם בשותפות עם יזמים פרטיים. נראה כמציאותי לצפות לגמר הבניה תוך שנה. עד כה השקיעה "החקלאית" כ-370,000 \$ מתוך התחייבות להשקיע סך של 1,780,000 \$ כחלקה בשותפות. ההשקעה תתבצע לפי קצב הבניה במקום; נמסר על קבלת המימון המתאים לצורך זה.

לקראת סוף הישיבה הועלתה מחדש ההצעה להפעיל שיטה של קנסות ופרסים ביחס לשימוש בתרופות. מטפלים בקבלת הצעות למיחשוב מכלול הפעילות בשטח זה; נדמה, שהנושא חדש ומביך במעט את העוסקים בתוכנות למחשבים. מכל מקום, מפאת ריבוי הנתונים שבהם יש להזין את המחשב (פרטים על תרופות, כמותן ומחירן, מחסן התרופות, הרופאים הקובעים את השימוש בהן, האירועים הדורשים תרופות, תוצאות השימוש בתרופות ועוד) סוכם להמתין להצעות בנדון. מן הראוי לציין שהובעה מידה רבה של הסתייגות מן השיטה של קנסות ופרסים ובנדאי משיטה של תשלום אינדוידואלי עבור תרופות. אך כולם תמימי דעים, שיש לרשום כל אירוע המחייב מתן תרופה מתאימה וכן את תוצאות הטיפול. ברור, שאין איש יותר מוסמך מעשות כן מאשר הרופא המטפל עצמו.

סיבות מובנות מאליהן. למשל, בשנת 1984 מול גביה של 1.4 מיליארד שקלים עמדו הוצאות בסך 1.628 מיליארד – הווה אומר גרעון של 228 מיליון שקלים. כל זאת ללא ענף הביטוח, אשר כשלעצמו השאיר עודף קטן (50-60 מיליון שקלים) לכיסוי הגרעון הנובע מן השירותים, ש"החקלאית" מעניקה לחבריה.

בשנת 1984 נגבו עבור כל נקבה כ-7000 שקלים; אולם, לצורך הכיסוי של שירותי ההון צריך היה לגבות עוד כאלף שקלים לכל ראש נקבה.

מענינת במיוחד החלוקה האחוזית של סעיפי ההוצאות הרגילות הקשורות למתן השירותים על ידי "החקלאית":

(א) תרופות וכלים וטרינריים	28.3%
(ב) החזקת מחסן תרופות	0.9%
(ג) משכורות רופאים	45.0%
(ד) החזקת רכב	4.3%
(ה) הוצאות כלליות	4.7%
(ו) הוצאות מימון	16.8%
סה"כ הוצאות	100.0%

היותה של "החקלאית" ספק של שירותים וטרינריים בא לביטוי בארבעת הסעיפים הראשונים (א' עד ד'). אשר מהווים 78.5% מכלל ההוצאות. יתרת ההוצאות מתחלקות באופן בלתי מאוזן אך לא מפתיע: בשיעור מתון למדי לגבי ההוצאות הכלליות (4.7%) לעומת נתח כה כבד עבור הוצאות המימון (16.8%). נתון אחרון זה מבהיר יפה את הקשיים בהם נתונה כיום כל מערכת כלכלית, אם בענפי ייצור ואם בענפי שירות ישיר לחקלאות.

פרט מענין נוסף שיכול להצביע על יעילות הניהול של "החקלאית" הוא העלות הממוצעת לק"מ; זו עמדה בשנה שעברה על 28 ש"ק/מ, מלבד ההוצאות לשירותי הון הנובעות מהחזקת רכב.

בדיון שהתפתח, בו השתתפו מרבית הנוכחים באופן פעיל ועירני, הובעה הדעה הכללית, שאין לכסות את גרעון השנה שחלפה על ידי גביה